

Het tumult rond de debuutroman van **Lale Gül**

Zelden heeft een boek bij het verschijnen voor zoveel ophef gezorgd als bij het debuut van Lale Gül. Natuurlijk veroorzaakt een boek wel vaker voor de nodige opschudding, maar

Ik ga leven van Gül is daarin wel de overtreffende trap. Doodsbedreigingen via internet vielen de schrijfster ten deel. Ze moest haar huis uitvluchten, werd door haar familie verstoten, uit haar ouderlijk huis gezet en zo stond ze van de een op de andere dag op straat.

TEKST: FRANK VERHULSDONCK - FOTOGRAFIE: ANNALEEN LOUWES / ARCHIEF

“Nederland heeft een inkijkje gekregen in mijn gemeenschap, het doel is bereikt. Nu gaan de luiken weer dicht.”

Gelukkig kon ze bij vrienden terecht, op een geheim adres, waar ze zich nu - bij het ter perse gaan van dit Boeken Magazine begin april - schuil houdt. De instanties zijn op de hoogte en ook de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema houdt zich persoonlijk met de zaak bezig, houdt het nauwlettend in het oog, en heeft een urgentie verklaring afgegeven zodat er met spoed naar een zelfstandige woonruimte voor haar wordt gezocht.

HAAR LEVEN WEER OPPAKKEN

Binnenkort hoopt Lale Gül een eigen woning te betrekken om zo haar eigen leven weer op te pakken. Schrijven doet ze voorlopig niet meer. Ze wilde een vervolg schrijven op *Ik ga leven*, maar na alle commotie die is ontstaan, tot doodsb bedreigingen aan toe, heeft ze daar nu (voorlopig?) vanaf gezien. Ze is haar leven niet zeker en sinds ze zelfs op straat werd lastig gevallen door een man, besloot ze om helemaal niet meer de straat op te gaan en veilig binnen te blijven. Interviews gaf ze al een tijdje niet meer, ze kwam niet meer in de openbaarheid. Voor het tv-programma De vooravond maakte ze een laatste uitzondering om daar haar verhaal te doen. Sinds die uitzending leidt ze een teruggetrokken bestaan. Of ze ooit weer de pen ging oppakken was nog de grote vraag.

'DAPPERE TURKSE MEVROUW'

Eind maart heeft ze de mediastop eenmalig opgeheven als gast bij het programma *Buitenbof*. Daar kondigde ze aan dat ze toch door ging met haar schrijverschap, alleen besloot ze wel om niet meer over de Islam te schrijven. Ze wil het lot niet tarten. Haar uitgever steunt haar en ook uit heel het land vallen de steunbetuigingen haar ten deel. Tot aan de politiek aan toe. Helaas voor haar ook van een partij die haar verhaal gebruikte om de eigen standpunten tegen de Islam te propageren. Geert Wilders van de PVV deed dit tijdens het slotdebat, live op de nationale tv, de dag voor de verkiezingen op 17 maart. Hij noemde haar een <dappere Turkse mevrouw>. Daar was Gül allesbehalve blij en gelukkig mee, dat ze daarvoor werd gebruikt. Thuis liepen de spanningen daardoor zo hoog op dat ze haar ouderlijk huis moest verlaten en op straat kwam te staan. Gelukkig kon ze bij vrienden terecht. Maar alles bij elkaar leverde het haar zoveel haatmails op dat ze voor zo lang als het duurt voorgoed moest onderduiken. Dat is tot op de dag van vandaag (begin april) nog steeds het geval.

LITERAIR TALENT

Gaat er nu een groot schrijver verloren? Daarover zijn de meningen verdeeld. Er gaat in ieder geval een groot literair talent

verloren, mocht Lale Gül daadwerkelijk de pen niet meer oppakken. Gelukkig is ze daar nu wel op teruggekomen, al zal ze niet meer over de Islam schrijven en is ze al met al toch behoorlijk veel in haar vrijheid beperkt. Tenslotte wil je over alles kunnen schrijven en je eigen mening vrij kunnen geven, zoals dat in Nederland gewoon is. Maar uit angst dat het niet alleen bij bedreigingen blijft, heeft ze er vanaf gezien om nog langer over de Islam te schrijven.

GEEN BLAD VOOR DE MOND

Lale Gül heeft een heel eigen schrijfstijl, humoristisch en eigenzinnig. Ze neemt geen blad voor de mond en spaart niets of

niemand. Ze zegt wat ze te zeggen heeft en dat doet ze vaak in een bondige geestige stijl, hoe triest of dramatisch de situatie ook is, weet ze toch een (glim)lach op het gezicht van de lezer te toveren. Ze is open, eerlijk en ongegeneerd. Ze schaamt zich nergens voor. Ze staat ook niet voor niets al wekenlang op 1 in De Bestseller 60 en is met haar boek *Ik ga leven* de hit van dit voorjaar. Een debuut om van te dromen. Alleen de schaduwkant van dit succes is inktzwart. Ze heeft zich met één klap onvergetelijk gemaakt en een stevige voet in de literaire wereld gezet. Of ze een blijvertje is of een eendagsvlieg hangt af van het vervolg van haar schrijverschap, maar dat blijft op dit moment nog in het ongewisse.

Sigrid Kaag

Manon Uphoff

Fidan Ekiz

Fatima El Mourabit

“Lale Gül verdient onze steun.”

Dit is de integrale tekst van ‘Laat Lale vrij - Ons manifest’:

Vrijheid is in Nederland vanzelfsprekend. Een mensenrecht, onvervreemdbaar.

In Nederland maken we onze eigen keuzes. Bepalen we zelf hoe we willen leven, en met wie. Wat we willen zeggen, en hoe. Vrijheid hoef je niet te verdienen, je hebt het als je in dit land woont. Ongeacht je achtergrond, je afkomst, je levensovertuiging.

Ook Lale Gül. Ik ga leven, heet haar boek. Over een Nederlandse vrouw die kiest voor de vrijheid die ze heeft. Bedreiging, intimidatie, uitsluiting uit de gemeenschap werd haar deel. Dat is onverteerbaar. Dat moet veranderen.

Lale Gül verdient onze steun. Hardop en zonder compromis. Ze verdient veiligheid en het recht om zich uit te spreken. In haar eigen verrassende woorden. Wie haar dat ontzegt verdient een duidelijk signaal: zo doen we dat hier niet.

Want het is veel te stil. De verkiezingscampagne gaat over het minimumloon, het klimaat, de zorg. Maar niet over de vrijheid die zo fundamenteel is in ons land. Te vanzelfsprekend?

We willen toch niemand laten vallen? Doorpakken? Samen sterker verder? We willen geen racisme, we willen meer vrouwen, meer inclusie en diversiteit.

Lale verdient het te gaan leven zoals zij dat wil. Ondubbelzinnig. Dus laten we dat uitspreken, vaststellen, verdedigen, ervoor opkomen. Duidelijk maken dat we aan haar kant staan, dat vrijheid ook geldt als je uit een onvrije omgeving komt.

We staan niet toe dat enkelingen in onze samenleving het gemeenschapsgevoel aantasten door hun intolerantie. De hardheid van de harten van mensen zullen we bestrijden door onze armen om Lale heen te slaan.

Inmiddels meer dan 7800 ondertekenaars! Waaronder:

Mark Rutte, minister-president

Fidan Ekiz, journaliste, presentatrice en documentairemaakster

Mgr. Gerard de Korte, Bisschop 's-Hertogenbosch RKK Khadija Arib, voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Arthur van Amerongen, schrijver en columnist Volkskrant & HPdeTijd

Tommy Wieringa, schrijver en columnist

Gert-Jan Segers, fractievoorzitter CU Tweede Kamer

Mai Spijkers, uitgeverij Prometheus

Lilian Marijnissen, fractievoorzitter SP Tweede Kamer

Pieter Omtzigt, Tweede Kamerlid CDA

Sigrid Kaag, lijsttrekker D66

Jesse Klaver, fractievoorzitter GroenLinks Tweede Kamer

Manon Uphoff, schrijver

Fatima EL Mourabit, voorzitter Nieuwe Vrijdenkers

Sla ook jouw arm om Lale heen en onderschrijf dit manifest! Teken op laatlalevrij.nl

“Mijn schrijven was een coming-out.”

Enkele fragmenten uit interviews die Lale Gül gaf voordat ze een mediastilte afkondigde.

ELKE DAG GEZEIK

“Ik moest van mijn zesde tot mijn zeventiende naar de weekenschool van Milli Görüs. Je leert er over de regels van thuis. Ik moest een hoofddoek op, wijde soepjurken aan. Ik mocht nooit een vriendje hebben en überhaupt geen jongensvrienden hebben. Niet op het strand liggen, niet in zee zwemmen. Niet uitgaan, niet op vakantie met vrienden. Toen ik broeken aandeed waarin je een beetje de vorm van mijn billen zag, was dat een schande volgens mijn moeder, en daar hadden we elke dag gezeik over.”

(Trouw, 9 maart 2021)

“Mensen willen mij wurgen, mijn moeder snapt dat.”

(Het Parool, 25 februari 2021)

STOPPEN MET SCHRIJVEN OVER DE ISLAM

“Mijn moeder is supergelovig. Toen in Frankrijk Samuel Paty onthoofd werd, vond ze dat terecht. Gelukkig steunt mijn broer me voor 100 procent. Ik woon nog steeds thuis en de sfeer is om te snijden. Ik eet apart, kom niet meer in de woonkamer. Als mensen op bezoek komen, doe ik de deur van mijn slaapkamer – die ik deel met mijn tienjarige zusje – op slot.”

“Nederland heeft een inkijkje gekregen in mijn gemeenschap, het doel is bereikt. Nu gaan de luiken weer dicht. Om mijn ouders tegemoet te komen, stop ik met publiceren.”

“Deze week heb ik tegen mijn uitgever gezegd dat ik niet meer over de islam ga schrijven. Wat ik wel ga doen de komende tijd, weet ik even niet. Ik wil in ieder geval de promotie van dit boek doen en daarna even in de luwte blijven.”

(dejongeturken.com, 6 maart 2021)

“Mijn oom zag me een keer thuiskomen van mijn bijbaantje als barvrouw in een Grieks restaurant. Ik had een Heinekenpolo aan, grote oorbellen in, lippenstift op en geen hoofddoek meer om. Hij kwam ziedend op me af met zijn scooter. “Schaam jij je niet, moet je zien hoe je erbij loopt.” En hij heeft op me gespuugd. Mijn moeder zag dat en moedigde het alleen maar aan.”

(Trouw, 9 maart 2021)

UIT DE KAST KOMEN

“Mijn schrijven was een coming-out. Het was een manier om uit de kast te komen met mijn gevoelens over het mij opgelegde geloof. Met mijn ouders hierover een gesprek aangaan lukte niet. Dus hoopte ik dat ze mij via mijn boek misschien wel konden begrijpen, en accepteren.”

“Nou, dat is dus een utopie gebleken. Ziedend zijn ze. Ze willen weten waarom ik het geloof, en bijgevolg dus ook alle moslims, heb beledigd. Als ik dan tegenwerp dat ik in een democratisch land het recht heb mijn mening te delen, ook als zij die beledigend vinden, worden ze helemaal gek.”

(welingelichtekringen.nl, 20 maart 2021)

STEUN VAN MOSLIMS

“Ik kreeg nergens steun, ook niet bij vriendinnen of nichten die hier zijn opgegroeid. Die zeiden: je kunt toch ook gewoon een ruimdenkende Turk nemen? Maar het probleem is: ik val op Nederlandse jongens. Ik krijg berichten van moslims die me steunen, vooral Turkse alevieten. Die hebben een heel andere islambeleving. Er is niet één islam.”

(Trouw, 9 maart 2021)

LAAT LALE VRIJ

Inmiddels is er ook een actie gestart *Laat Lale vrij* (www.laatlalevrij.nl) met als publicatie

Ons manifest die mensen kunnen ondertekenen om haar op deze manier te steunen. Vele prominenten hebben dat al gedaan waaronder veel politici, zowel fractievoorzitters als tweede kamerleden als ook de voorzitter van de Tweede Kamer en leden van het kabinet. En natuurlijk zijn er ook uitgevers, schrijvers, journalisten, artiesten etcetera die het manifest inmiddels ondertekent hebben. Iedereen die haar een hart onder de riem wil steken en opkomt voor onze vrijheden en democratie, zoals het recht hebben op een eigen mening, het vrije woord, je eigen leven willen en kunnen leiden, enzovoort, kan dit manifest ondertekenen.

ONLINE BEDREIGINGEN

Op vrijdag 2 april verscheen in *Het Parool* het bericht dat Lale Gül die ochtend van de politie te horen heeft gekregen dat er een 19-jarige man uit Noord-Brabant is aangehouden op verdenking van het online bedreigen van de schrijfster. Lale Gül is natuurlijk blij met de aanhouding van deze man.

Eindelijk ondervindt iemand de consequenties van het overhoop halen van andermans leven door het sturen van foto's met wapens. En dan ook nog iemand helemaal uit Brabant. Dat had ik niet verwacht. Ik had ook weinig hoop dat bedreigers zouden worden aangehouden, maar de politie doet echt haar best om hen de consequenties te laten ervaren. Dat is hoopvol, vertelt Gül in *Het Parool*.

De politie vermoedt dat de man achter meerdere anonieme accounts zit van waaruit Gül bedreigd is. ♡

Wat mocht en vooral: niet mocht

Lale Gül (1997) komt uit een streng Islamitisch gezin en groeide op in de Kolenkitbuurt in Amsterdam. In haar autobiografische debuutroman *Ik ga leven* beschrijft ze haar jeugd en vooral wat ze allemaal niet mocht. Hoe ze moest leven naar de regels en wetten van de Koran. Ze doet dit openhartig en ze weet de harde werkelijkheid met veel humor te beschrijven waarin ze niets of niemand ontziet.

Muziek mag niet, daten is verboden, het hebben van vrienden van het andere geslacht is onwettig, je leuk kleden en opmaken is ongepast, 's avonds buiten zijn is niet geoorloofd, 'vieze, immorele films en series kijken is onaanvaardbaar (en dan bedoel ik geen porno, gewoon een film waarin wordt gezoend), het vieren van verjaardagen of andere heidense feestdagen mag niet, werken met mannen kan niet en ook uitgaan en feesten op festivals is verboden.'

Opgroeien in een streng islamitisch gezin betekent voor Büsra dingen stiekem doen.

Stiekem make-up en sieraden dragen, laat thuiskomen, met jongens afspreken en alcohol serveren in een restaurant. Maar het betekent vooral: voortdurend vragen stellen.

'Moet ik leven als een kamerplant? Moet ik in een huwelijk treden waar alle seks uit is geramd nog voordat het begonnen is, omdat mijn verwekkers een volstrekt humorloze, bloedeloze en Koranvaste lul voor mij hebben uitgekozen? En dan veranderen in een broedkip zoals alle vrouwen om me heen? En de rest van mijn bestaan op die manier slijten? Is dat waarvoor ik leef? Is God dan blij met mijn tragedie?'

In een ongekend eerlijk relaas onderzoekt Büsra met veel humor de grenzen van haar geloof en de gemeenschap waar ze in opgroeit. Als er iemand geen blad voor de mond neemt, is het Büsra wel.

Lala Gül (1997, Kolenkitbuurt, Amsterdam) studeert Nederlands aan de VU. Tot haar zeventiende ging ze in het weekend naar een Koranschool van Stichting Milli Görüs. In haar autobiografische debuutroman *Ik ga leven* betwist ze alles wat ze daar geleerd heeft en meer.

"Een geheel eigen stijl, bitter-geestig en ongegeneerd."

- Kees 't Hart

"Prachtig boek, messcherp geschreven. Het is poëtisch, erotisch; een page-turner."

- Twan Huys

€ 20 - ISBN 9789044646870 - reeds verschenen

